

Saksbehandler: Øystein Lorentsen

Deres ref.: 200806751-7-
ksk/rmo

Vår dato: 31.01.2013

Tlf. direkte: 74 16 80 67

E-post: fmntolo@fylkesmannen.no

Vår ref.: 2012/7217

Arkivnr: 561

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Til søknad om bygging av Ekorndalselva kraftverk Namsos kommune NTE Energi AS Fylkesmannen ber om tilleggsopplysninger

Vi viser til Deres brev av 28.11.12 med oversendelse av søknad fra NTE Energi om konsesjon for bygging av Ekorndalselva kraftverk i Namsos kommune i Nord-Trøndelag.

Bakgrunn / Utbyggingsplaner

NTE Energi AS søker om konsesjon for Ekorndalselva kraftverk, Namsos kommune. Ekorndalselva renner ut i Vetterhusbotn, en sidearm innerst i Namsenfjorden.

Kraftverket er tenkt å utnytte et fall på ca 132 m i Ekorndalselva. Det planlegges 2 turbiner på til sammen 1,9 MW med en beregnet produksjon på ca 6,5 GWh. Det planlegges minstevannføring på 50 l/s som opplyses å tilsvare alminnelig lavvannføring. Inntaksdammen planlegges som en 15 m lang og 1,5 m høy betongdam. Fra dammen planlegges rørgate langs Ekorndalselva og eksisterende skogsbilveg ned til kraftstasjon.

Kraftstasjonen er tenkt knyttet opp mot eksisterende 22 kV linje ved Duna ved en ny 22 kV linje på ca 480 m. Det planlegges en adkomstveg på ca 100 m fra eksisterende skogsbilveg. Det er utarbeidet 2 miljørapporter (Ambio Miljørådgiving) som vedlegg til søknaden:
... "Konsekvenser for biologisk mangfold ved utbygging av Ekorndalselva, Namsos kommune (rapport nr 25319-4) og
... "Konsekvensvurdering for utbygging av Ekorndalselva småkraftverk, Namsos kommune (rapport nr 25319-11).

I *Sammenstillingen* for rapporten *Konsekvenser for Biologisk Mangfold* vurderes omsøkte prosjekt som *Middels negativt*. I *Konklusjonen* for rapport om *Konsekvensvurderinger* uttales bl.a. *Landskap, inngrepsfrie områder og friluftsliv vil bli noe mer berørt, og konsekvensene her er vurdert å være liten negativ. Det biologiske mangfoldet vil bli mest berørt, da flere viktige naturtyper og viltområder blir påvirket av utbyggingen.*

Fylkesmannens vurderinger

I større konsesjonssaker for kraftverk tar Fylkesmannen i hovedsak utgangspunkt i:

- Utbyggingens betydning for forsyningssikkerheten og den generelle kraftforsyningssituasjonen i Midt-Norge og Nord-Trøndelag
- Utbyggingens bidrag til fornybar energi
- Utbyggingens konsekvenser for områder hvor Fylkesmannen er fagmyndighet

Dette kraftverket er av begrenset størrelse og vi finner ikke behov for å sette dette prosjektet inn i de samme rammer som større prosjekt på de to første punktene. For tredje punkt konstateres at det ikke foreligger relevante momenter i forhold fylkesmannens sektormyndighet innen fagområdene landbruk og beredskap. Fylkesmannens uttalelser er derfor konsentrert til miljøområdet.

Fylkesmannens vurderinger på miljøområdet

Fylkesmannen vil innledningsvis vise til at for å kunne avgi en faglig begrunnet uttalelse på miljøområdet i denne saken, har vi ovenfor NVE fremmet behov for en befarings på barmark i berørte område. Ut fra gitte høringsfrist er ikke dette mulig. Vi har derfor ovenfor NVE tidligere bedt om utsatt høringsfrist, men med negativt svar. Vi beklager at vårt behov på dette punkt ikke er imøtekommet.

Små vassdrag er for tiden utsatt for en betydelig utbyggingsinteresse over hele landet, slik også i Nord-Trøndelag. I følge NVE er det i Nord-Trøndelag ca 45 søknader om vannkraftutbygging inne til behandling. Alle unntatt ett er småkraftprosjekt (inntil 10 MW). Erfaring de senere år har vist at enkeltvis innebærer slike prosjekt sjelden store nok miljøkonflikter til at konsesjon avslås. Dette kan i neste omgang medføre en "bit for bit-utbygging" med betydelige og uoversiktlige negative miljøkonsekvenser. På denne bakgrunn er det avgjørende at det foreligger et beslutningsgrunnlag som er godt nok for en vurdering av de miljømessige konsekvenser av omsøkte utbygging.

Fylkesmannen registrerer det som positivt at NVE den senere tid har lagt opp til samlet utsending for prosjekt i de samme vassdrag/områder. Dette bedrer muligheten for en overordna vurdering og prioritering av prosjekt i samme områder/region, herunder hensynet til samla belastning på vassdrag/økosystem, jf. *Naturmangfoldlovens* § 10.

For å fremskaffe et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag på miljøområdet er utbyggere av småkraftverk (1- 10 MW) pålagt å gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold som et ledd i konsesjonssøknaden, jf NVE veileder nr: 3/2009 *Kartlegging og dokumentasjon av biologisk mangfold ved bygging av småkraftverk*.

Til framlagte konsesjonssøknad er det som tidligere nevnt utarbeidet 2 fagrapporter av *Ambio Miljørådgiving*. Det uttales i rapporten "*Konsekvenser for biologisk mangfold ved utbygging av Ekorndalselva, Namsos kommune*" at denne dekker de krav som er stilt i NVE's veileder for kartlegging av biologisk mangfold. I miljørapportens kap 3 *Metode* uttales bl.a:... "*Det ble gjennomført feltkartlegging i alle tiltaks- og influensområder den 15.6.2006*"...

Fylkesmannen registrerer at miljørapportene i hovedsak er basert på en dags befarings i området 15.06.2006. Det fremgår ikke i miljørapporten hvor store personressurser som deltok på befaringsen i området. Vi reiser spørsmål om grunnlaget for vedlagte miljørapporter og om disse tilfredsstiller de krav og forutsetninger som er gitt i NVE veileder nr 3/2009. Det å kunne gjennomføre en feltkartlegging av aktuelle miljøtema i alle tiltaks- og influensområder i løpet av et døgn må anses å være særdeles utfordrende.

Til andre referanser som er oppgitt som grunnlag for miljørapportene, vil vi bemerke at *Viltkartet for Namsos kommune* er gammelt og ingen opplysninger er lagt inn de senere år. Også de data som ligger i *Naturbase* (unntatt naturtypekartlegging 2001, 2008) er basert på enkeltobservasjoner/-registreringer, og ikke resultat av metodiske undersøkelser.

De rapporter og materiale som er vedlagt konsesjonssøknaden på miljøområdet gir derfor etter vår vurdering ikke et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag på fagfeltet. Vi vil peke på at det etter 2006 er gjort flere viktige vilt- og miljøregistreringer, herunder *observasjoner av Hubro* (rødlistet), uten at dette er omtalt eller berørt i konsesjonssøknaden som er datert okt. 2012.

Videre opplyses det i konsesjonssøknaden at nærmeste verneområde befinner seg i Almdalen. Dette er ikke riktig. Almdalen naturreservat er nylig utvidet (2011) til også å omfatte store deler av Ekorndalen. Omsøkte kraftprosjekt vil kunne berøre naturreservatet både direkte og indirekte. Planlagte inntaksdam vil kunne medføre at deler av reservatet vil bli neddemt. Fylkesmannen etterlyser en vurdering eller omtale av dette i konsesjonssøknaden.

For offentlig beslutningstaking forutsettes at prinsippene i Naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12 legges til grunn, jf. § 7. Fylkesmannen vil her særlig peke på § 8 som uttrykker at:

- *§ 8 "Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet"*
(Kunnskapsgrunnlaget)

Naturmangfoldloven forutsetter at offentlige beslutningstaking følger NML's prinsipper, herunder Kunnskapsgrunnlaget (§ 8), for forhold som berører naturmiljø og biologisk mangfold. Vi kan ikke se at det i fremlagte søknad er gjort noen slik vurdering etter NML. Fylkesmannen mener dette bryter med de krav som stilles til en konsesjonssøknad.

Fylkesmannen mener etter en samla vurdering at fremlagte søknad ikke gir et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag ut fra Naturmangfoldlovens krav og prinsipper. Fylkesmannen mener det er behov for bedre kunnskap på følgende fagfelt:

Almdalen Naturreservat

Almdalen naturreservat ble i 2011 utvidet til også å omfatte store deler av nedslagsfeltet til Ekorndalselva. Planlagte prosjekt vil ut fra fremlagte kart i søknaden kunne berøre reservatet. Dette forholdet er ikke vurdert eller omtalt i konsesjonssøknaden. Vi ber om at det gjøres en konkret vurdering om og i tilfelle hvilke konsekvenser omsøkte kraftverk vil kunne få for naturreservatet.

Hubro (rødlisteart)

Det er gjort nyere observasjoner av hubro i området (Kroglund og Østnes m.fl.). Hubro er en art som er særlig utsatt for å bli drept ved kortslutning av høgspenlinjer og som antas å være hovedårsaken til den store tilbakegangen av hubro i Norge. Det er av stor betydning å få kartlagt eventuell hekkelokalitet i området.

Oter (rødlisteart)

I konsekvensrapporten uttales at med foreliggende kunnskap vil ikke oter bli berørt av planene annet enn ved eventuelle forstyrrelser i anleggsfasen. Fylkesmannen mener ut fra observasjoner i området (N.R. Duna pers. medd) at Ekorndalselva kan representere et viktig leveområde og mulig yngleområde for arten. Det er behov for å undersøke forholdet nærmere.

Fossekall

Fossekall er særlig negativt utsatt ved utbygging av elvekraftverk (jf NOF rapport nr 3:2007). Redusert vannføring medfører reduksjon av gunstige næringsområder og hekkelokaliteter. Framlagte miljørapport er lite konkret i forhold til forekomst og konsekvenser for arten. Det uttales kun at Fossekall er registrert i elva og at det antas at arten hekker i området. For å kunne vurdere virkningene av omsøkte utbygging for Fossekall mener Fylkesmannen at det er behov for en konkret kartlegging av hekkelokalitet(er) på berørte strekning.

Konklusjon

Fylkesmannen mener etter en samla vurdering at de krav og forutsetninger som gjelder etter NML §§ 7 og 8, ikke er oppfylt i fremlagte konsesjonssøknad.

Fylkesmannen mener det er behov for bedre kunnskap og beslutningsgrunnlag for følgende:

- hvilke konsekvenser omsøkt kraftverk kan få for *Almdalen naturreservat*
- mulig hekkelokalitet for *hubro* i berørte område
- mulig yngleplass for *oter* på berørte strekning i vassdraget
- mulig hekkelokalitet(er) for *fossekall* på berørte strekning i vassdraget

Ved innføring av ny *Plan- og Bygningslov* (2009), ble det innført bestemmelser om innsigelse i energi- og vassdragslovgivingen. Etter *Vannressursloven* § 24 tredje ledd fremgår det at reglene om innsigelse i *Plan- og Bygningsloven* §§ 5-4 til 5-6 gjelder så langt de passer for søknader om konsesjon til kraftproduksjonsanlegg etter denne loven.

Myndigheter med innsigelsesrett etter *Plan- og Bygningsloven* gis også slik rett etter *Vannressursloven*. Hensikten med innsigelse i disse sakene er at berørte myndigheter skal kunne bringe fram mulige konflikter mellom søknaden og statlige og regionale interesser innen de respektive myndigheters ansvarsområde (Ot.prp.nr.32 (2007-2008) s. 248-249).

På dette grunnlag og ut fra mangelfullt beslutningsgrunnlag på miljøområdet, varsler Fylkesmannen *innsigelse i saken*. Dersom ny kunnskap avklarer at *Almdalen naturreservat* eller omtalte *sårbare/trua* arter ikke blir berørt av planene, vil vi trekke varslet innsigelse.

Med hilsen

Oddbjørn Nordset (e.f.)
Ass. Fylkesmann

Bjørnar Wiseth

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Nord-Trøndelag Jeger- og fiskeforbund		7622	MARKABYGDA
Norges Naturvernforbund	pb 342	0101	OSLO
Nord-Trøndelag fylkeskommune	Postboks 2560	7735	STEINKJER
Miljøverndepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Nord-Trøndelag Turistforening		7501	STJØRDAL
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk	Postboks 2551	7736	STEINKJER
NVE Region Midt-Norge	Vestre Rosten 81	7075	TILLER
Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag		7702	STEINKJER
Direktoratet for naturforvaltning	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Norsk Ornitologisk Forening avd N.TR	pb 68	7501	STJØRDAL